

Styrelsen	2021-09-22/23
Handling nr	9.2
Handläggare	Lisa Nordberg
Daterad	2021-08-30
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Prisjustering 2022

FÖRSLAG TILL BESLUT

Under förutsättning att kollektivtrafiknämnden godkänner besluten, föreslås styrelsen besluta

- att genomföra en prishöjning med i genomsnitt 2,6% på samtliga biljetter,
- att den föreslagna förändringen börjar gälla från och med den 9 januari 2022, samt
- att prishöjningen för Västtrafiks andel av Öresundstågs priser sker i samband med att övriga Öresundstågs priser höjs i december 2021.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Maria Björner Brauer

Bakgrund

Generell prisjustering

Den 6 maj 2021 tog kollektivtrafiknämnden i Västra Götaland ett inriktningsbeslut om prisjustering för 2022. Västtrafik fick i uppdrag att genomföra en prisjustering på 2,6% i genomsnitt. Indexberäkningen för perioden 2022–2024 för nuvarande trafik uppgår till i genomsnitt 2,6% per år. I uppdraget ingår vidare att ta fram en flexibel biljett samt utreda ett sommarerbjudande.

I och med covid-19 och de restriktioner i resandet som följd av pandemin har det minskade resandet inneburit 1,2 miljarder kronor i förlorade biljettintäkter 2020, jämfört med budget. Västtrafiks största och viktigaste utmaning under de närmsta åren är därför att återfå de kunder som förlorats under pandemin.

Covid-19 och följdeffekten med förändrade resandemönster har bidragit till att historiska data inte längre är representativt för hur kunderna förväntas agera framöver. Undersökningar av resande visar att resandemönstren kommer att se annorlunda ut efter pandemin. Nya vanor i form av ökat distansarbete samt gång och cykel som färdmedel, kommer delvis att vara kvar. För att möta dessa beteenden lanseras den flexibla biljetten under hösten 2021 som ett alternativ till periodbiljetten på 30 dagar.

Då covid-19 påverkat resandet och biljettintäkterna för Västtrafik, är antagandet att resandet under 2022 kommer att uppgå till ungefär 85% av resandet 2019 i enlighet med långtidsprognosen. Utifrån detta antagande, beräknas prisjusteringen resultera i en ökning av intäkterna med omkring 43–55 miljoner kronor under 2022, jämfört med budget för 2021. Västtrafik har analyserat de olika pris- och rabattförändringar som är möjliga inom den givna ramen om 2,6% och bedömt hur fördelningen kan göras i prisjusteringen med hänsyn till förväntad priskänslighet, för att gynna den totala intäktsmassan i så hög grad som möjligt. Utifrån detta föreslår Västtrafik en jämn höjning av alla biljettyper i kommande prisjustering för att nå upp till en 2,6-procentig prishöjning i genomsnitt.

Prisjusteringen föreslås träda i kraft söndagen den 9 januari 2022.

Överväganden

Covid-19:s effekter på resandet medför stora osäkerheter kring hur Västtrafiks biljettförsäljning kommer att utvecklas under hösten 2021. Kundernas resandemönster har förändrats avsevärt under pandemin, samtidigt har en ny zonindelning införts, vilket gör det svårt att bedöma hur effekter av en prisjustering påverkar försäljningen. Den största osäkerheten i beräkningen är grundantagandet att resandet kommer att uppgå till 85%.

I och med att flexbiljetten finansieras genom att återbäringen tas bort för de kunder som reser frekvent veckovis med enkelbiljetter, är det angeläget att prishöjningen inte är för kännbar för denna kundkategori. Samtidigt behöver även priset på flexbiljetten höjas i paritet med den övriga prisjusteringen för att hamna i proportion till periodbiljett 30 dagar, som fortfarande ska vara en attraktiv biljett.

Beräknad effekt på intäkterna 2022

Effekterna av prisjusteringen 2022 har beräknats utifrån grundantagandet att resandet under nästa år uppgår till 85% av resandet under 2019. Beräkningarna presenteras som ett intervall, utifrån två olika antaganden som gjorts avseende kundernas pris-känslighet. Prisjusteringen bedöms sammantaget resultera i en ökning av intäkterna med omkring 43–55 miljoner kronor under 2022, jämfört med budget 2021. Detta span illustreras i tabellen nedan.

Tabell 1. Prisjustering per biljetttyp och beräknad effekt på intäkterna 2022

Biljetttyp	Scenario 1, beräknad förändring i intäkter (mnkr)	Scenario 2, beräknad förändring i intäkter (mnkr)	Skillnad av prisjustering 2020–2021
Enkelbiljett/Kontoladdning	10	15	2,7%
Periodbiljett	12	19	2,6%
Skolbiljett	15	15	2,6%
Tillköp	6	6	2,6%
Totalt	43	55	2,6%

Ärendegenomgång

Västrafiks biljettsortiment är indelat i ett grundsortiment samt övriga biljetter. I grundsortimentet ingår biljetter för zon A, B, C, AB, BC och ABC samt biljett Mini (en periodbiljett som gäller i Borås, Skövde, Trollhättan/Vänersborg och Uddevalla), biljett Extra (som gäller över länets gränser) och biljetten Zon ABC Fritid (en periodbiljett som gäller för ungdomar under 20 år). Det finns ingen biljett som heter AC eftersom zon A och C inte ligger bredvid varandra.

En enkelbiljett kan ha två olika prisnivåer. Kunden kan antingen köpa en enkelbiljett för ordinarie pris i appen Västrafik To Go eller via kontoladdning på ett Västrafik-kort. Biljetter som köps ombord eller i butik har ett servicepris som är 20% högre än det ordinarie priset för biljetten.

Prisjustering per typ av biljett

Enkelbiljettpris

Prisjusteringen för enkelbiljetter baseras på priset för en enkelbiljett för en vuxen i 1 zon. Priset för en enkelbiljett för en ungdom i 1 zon motsvarar 75% av priset för vuxenbiljetten. Biljettpriserna avrundas till hela kronor. Enkelbiljettspriset för 2–3 zoner motsvarar enkelbiljett 1 zon multiplicerat med antalet zoner.

Sammantaget görs en prisjustering med 2,7% för enkelbiljetter. Ökningen är 0,1 procentenheter högre än föreslagen prishöjning, detta till följd av att avrundningar gjorts till hela kronor.

Periodbiljettspris

Prisjusteringen för periodbiljetter baseras på priset för en periodbiljett 30 dagar vuxen i respektive zon.

Priset för en periodbiljett 30 dagar ungdom motsvarar 75% av priset för vuxenbiljetten i respektive zon. Biljettpiserna avrundas till fem kronor. Priset för periodbiljett 90 och 365 dagar beräknas genom att multiplicera priset för en periodbiljett 30 dagar med 2,7 respektive 10.

Priset för dygnsbiljetter beräknas utifrån priset för en dygnsbiljett 1 zon vuxen. Priset för en dygnsbiljett 1 zon ungdom motsvarar 75% av priset för vuxenbiljetten. Biljettpiserna avrundas till fem kronor. Priset för en dygnsbiljett i 2–3 zoner motsvarar dygnsbiljett 1 zon multiplicerat med antalet zoner. En 3-dygnsbiljett kostar dubbelt så mycket som en 1-dygnsbiljett i respektive zon.

Sammantaget görs en prisjustering med 2,6% för periodbiljetter. Priset på dygnsbiljetterna vuxen höjs med 4,5%, till följd av avrundningen till 5 kronor.

Prislista

Tabell 2. Priser för 1 till 3 zoner för år 2021, 2022 samt föreslagen procentuell skillnad

Biljettyp	1 zon (A, B, C)			2 zoner (AB, BC)			3 zoner (ABC)		
	Pris kr 2021	Pris kr 2022	Skillnad (%)	Pris kr 2021	Pris kr 2022	Skillnad (%)	Pris kr 2021	Pris kr 2022	Skillnad (%)
Vuxen									
Enkel (ordinarie pris)	34	35	2,9%	68	70	2,9%	102	105	2,9%
Enkel (Servicepris)	41	42	2,4%	82	84	2,4%	122	126	3,3%
1 dygn	110	115	4,5%	220	230	4,5%	330	345	4,5%
3 dygn	220	230	4,5%	440	460	4,5%	660	690	4,5%
30 dagar	795	815	2,5%	1 195	1 225	2,5%	1 825	1 870	2,5%
90 dagar	2 145	2 200	2,6%	3 225	3 310	2,6%	4 930	5 050	2,4%
365 dagar	7 950	8 150	2,5%	11 950	12 250	2,5%	18 250	18 700	2,5%
Ungdom									
Enkel (ordinarie pris)	26	26	0,0%	51	52	2,0%	77	78	1,3%
Enkel (Servicepris)	31	31	0,0%	61	62	1,6%	92	94	2,2%
1 dygn	85	85	0,0%	165	170	3,0%	250	255	2,0%
3 dygn	170	170	0,0%	330	340	3,0%	500	510	2,0%
30 dagar	595	610	2,5%	895	920	2,8%	1 370	1 405	2,6%
90 dagar	1 610	1 645	2,2%	2 420	2 485	2,7%	3 700	3 795	2,6%
365 dagar	5 950	6 100	2,5%	8 950	9 200	2,8%	13 700	14 050	2,6%

Tabellen visar biljettpriser för 2021 samt 2022 utifrån föreslagen prisjustering. Priset på enkel- och periodbiljetter avrundas till 1 respektive 5 kronor. Detta medför att den procentuella förändringen kan variera mellan olika biljetter. Priset för en ungdomsbiljett motsvarar 75 procent av priset för en vuxenbiljett. I vissa fall kan detta innebära att prisjusteringen, efter avrundning, blir lika med noll kronor.

Biljett Mini

Tabell 3. Priser för Mini 2021, 2022 samt föreslagen procentuell skillnad

Biljetttyp	Pris kr 2021	Pris kr 2022	Skillnad (%)
Vuxen			
30 dagar	695	715	2,9%
90 dagar	1 875	1 930	2,9%
365 dagar	6 950	7 150	2,9%
Ungdom			
30 dagar	520	535	2,9%
90 dagar	1 405	1 445	2,8%
365 dagar	5 200	5 350	2,9%

Biljett Zon ABC Fritid

Tabell 4. Priser för Zon ABC Fritid 2021, 2022 samt föreslagen procentuell skillnad

	Pris kr 2021	Pris kr 2022	Skillnad (%)
30 dagar	595	610	2,5%
90 dagar	855	875	2,3%

Sammanfattning

Då pandemin påverkat resandet och biljettintäkterna i en betydande omfattning, är det av vikt att prisjusteringen inte påverkar kunderna i en för stor omfattning, speciellt då Västtrafiks största och viktigaste utmaning under de närmsta åren är att återfå kunderna. Prishöjningar är generellt sett känsliga och i synnerhet nu. Därför bedöms en generell prishöjning med jämn procentsats rakt över att vara det bästa för samtliga parter.

I inriktningsbeslutet om prisjustering ingick också att ta fram en flexbiljett samt utreda ett sommarerbjudande. Detta hanteras inte inom ramen för denna styrelsehandling. Flexbiljetten beslutades på styrelsemöte den 30 juni/1 juli 2021 samt vid Kollektivtrafiknämndens presidie den 2 juli 2021. Utredning av sommarerbjudande förväntas påbörjas under hösten 2021.

//

Bilagor

Bilaga 1. Övriga biljetter och Västtrafiks zoner

Bilaga 1

Övriga biljetter

Biljett Extra

Periodbiljett som går över länets gränser kallas för Extra. Biljetter och biljettpriser skiljer sig åt mellan länen och är beroende av respektive grannläns prisjustering. De visas därför inte i tabell här.

Kosterbiljetter

Särskilda villkor och regler gäller för resa med Kosterbåtarna. Enkelbiljetter till Koster räknas som ett tillägg till de vanliga zonerna och tillägget har samma pris som en enkelbiljett. En enkelbiljett mellan Strömstad och Koster, prissätts alltså motsvarande enkelbiljett för två zoner. Prisjusteringen för Kosterbåtarna kommer därför att följa ordinarie prisjustering.

Seniorbiljett

Seniorkorten och övriga tillköp följer den generella prisökningen.

Skolbiljett

Prisjusteringen på skolbiljetterna motsvarar prishöjningen för periodbiljett ungdom generellt (2,6%).

Västtrafiks zoner

